नब्रह्मानचगोविंदइत्यादयएकविंशतिश्लोकाजपहोमादौएकैकनामगणनयापर्यवस्यंतीतिप्रागुक्तं ॥ १६५ ॥ १६६ ॥ १६७ ॥ पुंसांसहस्राण्यावृत्यअज्ञानेनाभिभूय एकःज्ञेयज्ञानज्ञातृभावशू
न्यः समुद्राणांकामानामंतेनाशेसतितिष्ठतिप्रकाशते कामंसमुद्रमाविशेतिमंत्रलिंगात्समुद्रशब्दःकामवचनः यदासर्वेप्रमुच्यंतेकामायेस्यहृदिश्रिताः अथमर्त्योऽमृतोभवत्यत्रब्रह्मसमश्नुतइतिकामां
तेब्रह्मभावश्रुतेश्च ॥ १६८ ॥ ईदृग्रूपसत्वेविद्वदनुभवंप्रमाणयति यंविनिद्राइति विनिद्रत्वेहेतुः जितश्वासाइतिसनिद्रोहिश्वसित्येव एवमपिहठेननिरुद्धेवायौसुषुप्तिसदृशीमूर्च्छाभवति तांवार
यितुंसत्वस्थाइति तत्राप्यज्ञानमस्त्येवेतिनासौसमाधिः किंतुसत्वोत्कर्षस्यपरस्यांकाष्ठायांजायमानाहंब्रह्मास्मीतिवाक्यजावृत्तिःकतकरजोवत्प्रपंचंप्रविलाप्यस्वयमपिसंस्कारात्मनातिष्ठंतीसत्वशब्दवाच्या त
स्यांतिष्ठंतीतिसत्वस्थाः संयतेंद्रियाइतिजायद्यावृत्तिः ज्योतिःचिति तन्मात्रंयुंजानाःयोगिनः ॥ १६९ ॥ अस्मिन्योगेप्रथममालंबनीयंमूर्तिमद्रूपमुपदिशति जटिलेजटिलवदाचरन्ज
टिलूतस्मै आचारक्विबंताद्धातोःकर्तरिक्विप् लंबोदरंयच्छरीरंतद्वते कमंडलुर्जलपात्रंतदेवनिषंगःबाणाधारोयस्य कमंडलुजलेनैवयक्षराक्षसादीन्नाशयतेइत्यर्थः ब्रह्माचतुर्मुखस्तदात्मने ॥ ७० ॥ इत
ऊर्ध्वैवैराजींधारणामाह यस्येति ॥ ७१ ॥ अस्याप्युपसंहारमाह संभक्ष्येति जलमिवजलंनिर्विशेषंब्रह्मतत्रयोमायावीशेतेलीनोभवति कथंसर्वभूतानिआकाशादीनिसंभक्ष्यस्वात्मनिप्रविलाप्यस्वयमपि

नब्रह्मानचगोविंदःपौराणाऋषयोनते॥ माहात्म्यंवेदितुंशक्तायाथातथ्येनतेशिव॥१६५॥यामूर्तयःसुसूक्ष्मास्तेनमत्यंयांतिदर्शनं॥त्राहिमांसततंरक्षपितापु
त्रमिवौरसं॥६६॥रक्षमांरक्षणीयोहंतवानघनमोस्तुते॥भक्तानुकंपीभगवान्भक्तश्चाहंसदात्वयि॥६७॥यःसहस्राण्यनेकानिपुंसामावृत्यदुर्दृशः॥तिष्ठत्येकःस
मुद्रांतेसमेगोप्तास्तुनित्यशः॥६८॥यंविनिद्राजितश्वासाःसत्वस्थाःसंयतेंद्रियाः॥ज्योतिःपश्यंतियुंजानास्तस्मैयोगात्मनेनमः॥६९॥जटिलेदंडिनेनित्यंलंबोद
रशरीरिणे॥कमंडलुनिषंगायतस्मैब्रह्मात्मनेनमः॥७०॥यस्यकेशेषुजीमूतानद्यःसर्वांगसंधिषु॥कुक्षौसमुद्राश्चत्वारस्तस्मैतोयात्मनेनमः॥७१॥संभक्ष्यसर्वभू
तानियुगांतेपर्युपस्थिते॥यःशेतेजलमध्यस्थस्तंप्रपद्येबुशायिनं॥७१॥प्रविश्यवदनंराहोर्यःसोमंपिबतेनिशि॥ग्रसत्यर्कंचस्वर्भानुर्भूत्वामांसोऽभिरक्षतु॥७३॥

लीयतइत्यर्थः ॥ ७२ ॥ इमंराजयोगमनुष्ठातुमसमर्थस्यहठयोगमाह प्रविश्येति मुखस्यऊर्ध्वफलकेयच्छिद्रंतत्रचमांसखंडोलंबतेतत्घंटिकेतिलंबिकेतिचअन्यत्रउच्यते साइहचंद्रसूर्यदैवत्ययोरिडापिंगल
योर्नाड्योःसंहारकत्वात्राहोर्वदनमित्युच्यते तत्रहिजिव्हाग्रेव्यावृत्यधारितेसति वायुर्निरुद्धोभवति सेयंखेचरीनाममुद्राहठयोगिनांप्रसिद्धा सोमंतत्रत्यंअमृतंपिबते निशिरात्रौज्ञानज्ञेयज्ञातृविभागाभाव
लक्षणायांसत्यां निशासद्भावेएतमेवहेतुमाह यतःस्वर्भानुःराहुरुक्तरूपःअर्कंचाच्चंद्रं इडापिंगलेयसतितन्मार्गनिरोधेनद्रष्टृदृश्यविभागंगिलतियःसमांपरमेश्वरोऽभिनोरक्षतु अत्रग्रंथांतरवाक्यानिसांख्ययोगे
इडायांपिंगलायांचचरतश्चंद्रभास्करौ इडायांचंद्रमाज्ञेयःपिंगलायांरविःस्मृतइति शिवयोगेअथतेषोडशाधारान्प्रवक्ष्यामिविशेषतइत्युपक्रम्य नवमंघंटिकाधारंजिव्हाग्रंतत्रदापयेत् सुधाकलास्रवत्येषासातुस
तृप्तिकारिणी यालंबिकाचालनदोहनाभ्यांदीर्घाकृतासाविपरीतमार्गात् यस्तालुमूलांतरगर्भदेशेप्रवेशयेत्सोन्मनतांप्रयाति ईश्वरप्रोक्ते लंबिकोर्ध्वस्थितेगर्तेरसनांविपरीतगां संयोजयेत्प्रयत्नेनसुधाकूपेवि
चक्षणः मुद्रैषाखेचरीप्रोक्ताभक्तानामनुरोधतः निरंतरकृताभ्यासात्पीयूषंप्रत्यहंपिबेत् तेननिग्रहसिद्धिःस्यान्मृत्युमातंगकेसरीति इयमेवभ्रूमध्यदृष्टिरित्याहदत्तात्रेयः अंतःकपालविवरेजिव्हांव्यावृत्यधार
येत् भ्रूमध्यदृष्टिरप्येषामुद्राभवतिखेचरीति ॥ १७३ ॥

Digitized by Google